

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

כתובות פה

עניין: טוב שכן קרוב מאח רחוק

מהר"ל נתיבות עולם נתיב אהבת ריע פ"א

בספר משלי (כ"ז) ריעך וריע אביך אל תעזוב
ובית אחיך אל תבא ביום אידו טוב שכן קרוב מאח רחוק. שלמה המלך ע"ה ר"ל כי האדם יתחבר בחבר ובריע הטוב ואל יעזוב אותו ואף ריע אביו לא יעזוב, ואל יבא בית אחיו ביום אידו רק אם יחסר לו דבר וירצה לשאול עצה יבא לריעו שהוא יותר טוב לו מאחיו. וזה כי הריע שהיה איש רחוק ונתקרב אליו, מזה תוכל לדעת ולהבין כי החבור הזה הוא גדול יותר שאם לא כן לא התחבר אליו ומפני כך גדול החבור שלהם. ולא כן אחיו שאין החבור שלהם רק מצד שנולדו מן אב אחד ואין החבור הזה כמו החבור של הריעים. ודבר זה תבין ממה שמקדים רחוק קודם קרוב שנאמר (ישעי' נ"ז) שלום לרחוק ולקרוב ואמרו (ברכות ל"ד, ב') במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, מפני שהיה מרחוק ונתקרב והחבור שלו יותר ולכך מקדים לו שלום שהשלום הוא החבור וחבור הרחוק קודם. ועוד יש הפרש כי האח נקרא מצד התולדה ואין שם האח רק מצד שיש להם אב אחד שהוא התחלה להם ואין זה מצד עצמם, אבל שם הריעות הוא מצד החבור בעצמם ולפיכך יותר חבור הריעים מן האחים שהאחים מצד התולדה הם מן אב אחד בלבד ולא מצד עצמם ודבר זה מבואר. אמנם פי' ואל תבא בית אחיך

דגל מחנה אפרים פרשת בא
דברו אל כל עדת בני ישראל ויקחו להם זה לצית אצות שה לצית. כי ישראל נקראים שה על דרך (ירמיה ב' י"ז) שה פזורה ישראל, והוא שאמר שיעשו עצמם לצית לאצות, היינו להיות מרכזה לג' אצות שהם חסד גבורה תפארת, כמו דוד המלך ע"ה עשה עצמו מרכזה לאותן המדות וחצר עצמו עמהם, שה לצית, היינו שיכינו עצמם בהתכשרות מעשיהם לצית נכון ונשא שתהיה הגאולה צמחה צמינו חמן.

ואם ימעט הצית מהיות משה, היינו שבמיעוט השגתו לא יוכל לעשות לעצמו צית ומרכזה כנ"ל, אזי עלה היעוץ היא ולקח הוא ושכנו, היינו מקום שהשכינה שורה שם, היינו שיחצר עצמו לצדיק שנקרא שכינו כנ"ל, והוא הקרוב אל ציתו שיהיה לו לעזר ולסעד בעבודת השי"ת, והצן, כדאיתא בכתבי האר"י זללה"ה על פסוק (משלי כ"ז י') טוב שכן קרוב מאח רחוק, כי הקצ"ה נקרא בגלות אח רחוק כציון, והצדיק הקרוב ודבוק לה' תמיד נקרא שכן קרוב, שמנער עצמו תמיד בגלות השכינה כציון, וזהו ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ציתו, כנ"ל שהצדיק נקרא שכן קרוב.

עבודת ישראל פרקי אבות פ"ב

ר' יוסי אומר שכן טוב. כמד"א טוב שכן קרוב מאח רחוק וכמ"כ הבורא ית"ש אף שמכ"כ ואינו רחוק כלל אעפ"כ נראה כרחוק ולא. כל אדם יכול לדבק בו ית' אך יהיב לן עצה לדבק בצדיקים שהם השכנים להבורא ית' ולקובה אליהם ואז יוכל לעלות עמהם וזה האדם הרוצה לקרב עצמו אל הצדיק צריך להפקיר עצמו עם כל אשר לו לזה הצדיק ואז יוכל לקרב אליו ולדבק בו כמו שמצינו בשאול ונערו

